

В.П. СЕМИНОЖЕНКО,
академік НАН України,
генеральний директор Науково-технологічного комплексу
«Інститут монокристалів»

Недавно за ініціативою нашої Академії, низки міністерств та галузевих академій у Харкові вперше в історії України була скликана конференція з питань правового, організаційного і наукового забезпечення інноваційної стратегії держави. Висновки конференції передані Президенту України, главі Уряду та голові Верховної Ради. Україні не варто вишукувати стратегію свого розвитку. Вона одна, тільки називається по-різному — технологічний прорив, інноваційний прорив, економічний прорив і т.д. Україна серйозно програє передовим країнам у доходах від інноваційної діяльності: високі технології дають зростання ВВП менше 1%, тоді як у світі — від 50 до 90%. Ні проект бюджету, ні чинне законодавство ніяк не сприяють поліпшенню цієї ситуації.

Ще одним важливим висновком конференції є те, що правового поля інноваційної діяльності у нас майже не існує. Адже 1,7% ВВП на розвиток науки не виділяється державою і досі, є серйозні проблеми з нарахуванням наукових пенсій, не створено жодного венчурного фонду, не врегульовано питання фінансування наукової складової виробництва. Щороку Державний бюджет намагається заощадити на науці. Формування правового поля у сфері науки необхідно розпочати з кодексу, який би регулював прийняття законів про наукову діяльність.

Тому вважаю, що у наше рішення маємо обов'язково включити питання розробки кодексу та пакета законів, які б регулювали стратегію сучасного інноваційного розвитку України. Слід також розглянути проблеми, пов'язані зі стимулюванням діяльності технопарків.

О.Ф. ВОЗІАНОВ,
академік НАН і АМН України,
президент Академії медичних наук України

Якщо ми поважатимемо себе і свої здобутки, тоді нас поважатиме весь світ. У США визнано патенти Бориса Євгеновича Патона і мої, в яких ми дослідили і визначили фактор росту судин. Це дає змогу після перенесеного людиною інфаркту вирощувати на місці відмерлих судин нові, які допомагають серцю працювати і забезпечувати його функції. Кабінет Міністрів України повідомив, що в нашому Інституті урології з наступного року відкриють Інститут медичної генетики. Хочу подякувати членам Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради за увагу до нашої роботи. Уряд також звернувся з проханням створити групу експертів — про-

відних фахівців. На мої приватні листи відгукнулися найкращі науковці світу, які погодилися працювати для України. Це — лауреати Нобелівської премії Хейфлік, А. Чехановер, Д. Кулі, Р. Вайт та ін. Нещодавно члени Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я спільно з науковцями відвідали Донецьк, який характеризується підвищеним рівнем травматизму, оскільки це район вуглевидобутку. Тут було продемонстровано реально діючі розробки вчених-медиків. Нашими здобутками серйозно зацікавилися науковці Німеччини та Індії, які запрошують нас до співпраці. Прохання до народних депутатів України врегу-

лювати правову базу так, щоб кошти, які отримують науково-дослідні інститути, хоча б на найближчі 10–15 років затримувалися в

установах і їх можна було б освоювати. Без цього неможливо запровадити високі технології.

**Я.С. ЯЦКІВ,
академік НАН України,
директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України**

На мою думку, українська наука сьогодні не розвивається зовсім. Її поступ гальмується багатьма причинами. Зверніть увагу на механізми тендерних закупівель — вони зтяжні і забюрократизовані. А сплата податків за землю, ПДВ і т.п.?

Інститути не можуть вижити за таких умов. Галузева наука взагалі вимирає, а без неї економічного зростання країни не забезпечимо.

Вважаю, що НАН України не може сама себе реформувати — це зробити спроможна лише інша система. А реформувати наукову систему України потрібно. Тільки так ми зможемо вижити.

Досі не прийнято важливий і необхідний закон про амністію інтелектуальної власності, створеної за участю держави. Такий закон діє в усіх провідних країнах світу. Відсутня також

система реальної оцінки результатів наукової діяльності. В державі немає єдиної системи управління розвитком наукової сфери. Постійно скорочується кількість працівників, які займаються питаннями науки у Міністерстві освіти і науки України. Якість підготовки документів цими фахівцями інколи не витримує жодної критики.

Під час обговорення Концепції розвитку наукової сфери ми отримали велику кількість відгуків і пропозицій від вищих навчальних закладів, але, на жаль, майже нічого — від НАН України. Пропозиції, які надійшли у процесі обговорення Концепції, я передаю Комітету для врахування їх у подальшій роботі. Є дуже слушні зауваження, які варто було б втілити в життя. У них висловлені міркування наукової спільноти стосовно питань розвитку науки у нашій країні.

**К.М. СИТНИК,
академік НАН України**

Хочу зауважити, що не все так добре і благополучно в Академії, як це може здаватися з виступів. У різних галузях ми відстаємо від науковців передових країн на 15–20 років. Відстаємо навіть від таких країн, як Корея, Китай чи Казахстан. У нас є прекрасні вчені, але ми не маємо умов для нормальної праці. У названих країнах умови для роботи у науковій сфері кращі чи багато робиться для того, щоб вони були кращими. Причинами нашого відставання, на мою думку, є неувага і непова-

га до науки з боку президентів України та всіх урядів, які були за роки незалежності. Керівники радянської України значно більшу увагу приділяли науці. Нині нова владна еліта не усвідомлює надзвичайного значення науки для розвитку країни. Тому наше завдання — змінити нешанобливе ставлення до Академії на шанобливе. Держава має визнати і донести до суспільства, що наука є найважливішим чинником для подальшого прогресу країни. Це інколи декларують, але реально у цьому